

KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Kadın Danışma Merkezi 2017 YILI FAALİYET RAPORU

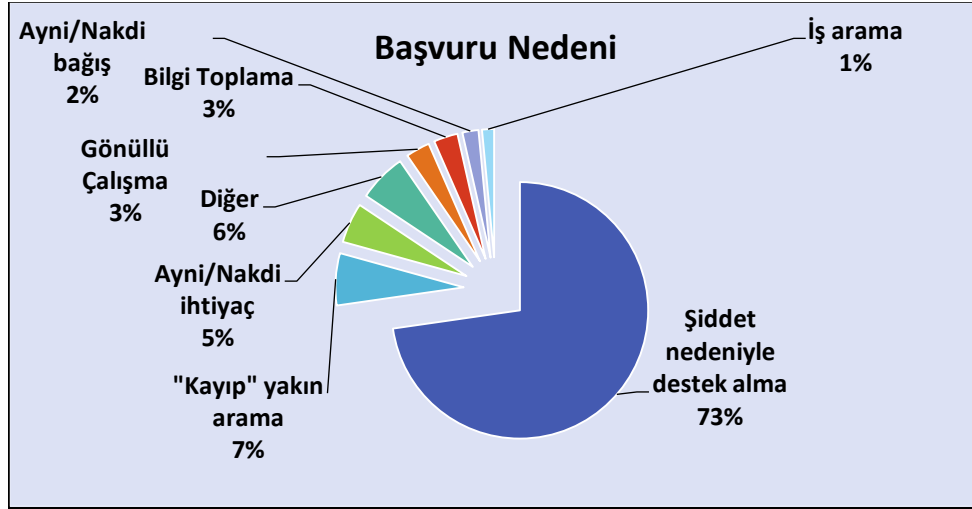
Mithatpaşa Cad. 10/11 Sıhhiye Çankaya / Ankara

0312 432 07 82 - 430 40 05

bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr - www.kadindayanismavakfi.org.tr

KADIN DAYANIŞMA VAKFI
KADIN DANIŞMA MERKEZİ FAALİYET RAPORU
1 OCAK – 31 ARALIK 2017

2017 yılında Kadın Dayanışma Vakfı Kadın Danışma Merkezine 550 kişi birçok farklı nedenle başvurdu.

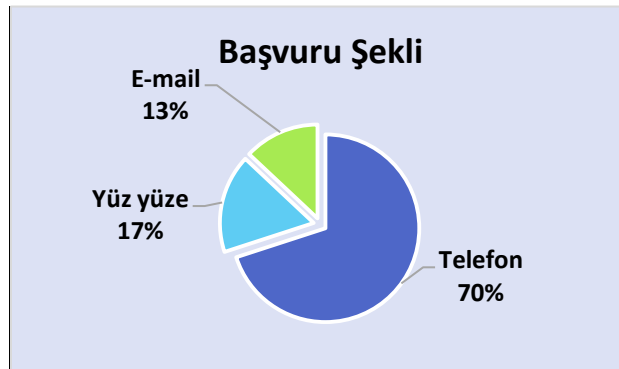

364 kadın (73%) maruz bırakıldığı şiddet nedeniyle destek almak için başvurdu. Öğrenci, akademisyen ve araştırmacılardan oluşan 33 kişi (3%) kadına yönelik şiddet ve şiddetle mücadele konularındaki çalışmaları için bilgi toplamak üzere ulaştılar.

Başvuranların 7%'si (44 kişi) Merkezi telefonla arayarak veya doğrudan gelerek bir sığınakta olduğunu düşündükleri kadınları sordular. Yakınları olan kadınlara ulaşmak için bazen üst üste telefon eden, kadınların çocuklarını veya hasta akrabalarını öne süren, bizi "aslında şiddet yaşanmadığına" ikna etmeye çalışarak ısrar eden bu kişilere sığınakların iletişim bilgilerinin ve sığınaklarda kalan kadınların kimlik bilgilerinin gizli tutulduğunu ve ulaşamayacaklarını söyledik.

MARUZ KALINAN ŞİDDET NEDENİYLE YAPILAN BAŞVURULAR

2017 yılında Kadın Danışma Merkezine **364 kadın** maruz kaldığı şiddet nedeniyle destek almak için başvurdu. Danışanların 17%'si (63 kadın) doğrudan Merkeze gelerek, 70%'i (255 kadın) telefonla, 13%'ü ise (46 kadın) e-mail ile başvurdu. Sosyal çalışmacılar ve gönüllüler birçok kadınla yüz yüze, telefonla veya e-mail üzerinden birden fazla görüşme yaptı.

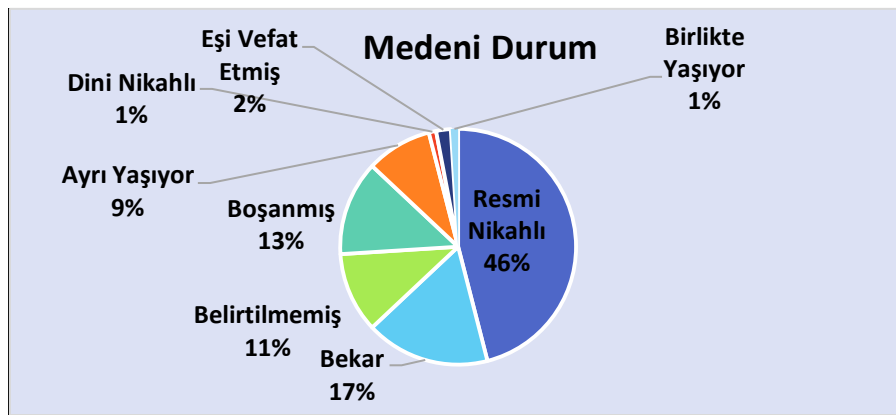

Başvuran kadınların 52%'si (190 kadın) Kadın Dayanışma Vakfı'na dair bilgiyi internet üzerinden edinmişti. Danışanların 18%'ini (66 kadın) arkadaşları/tanıdıkları kişiler, 5%'ini (17 kadın) başka kurumlar, 4%'ünü (13 kadın) ise diğer STK'lar yönlendirmişti.

Kadın Danışma Merkezine en çok başvuru Haziran ve Temmuz aylarında yapıldı. Başvuranların 75%'i (275 kadın) kendisi için; 25%'i (89 kadın) ise yakınları için ulaştı. Bir başkası adına başvuru yapılan durumlarda daha iyi bilgi alarak destek olabilmek için sonraki görüşmelere (ciddi bir engel olmadığı sürece) kadınların kendileriyle devam ettik.

MEDENİ DURUM

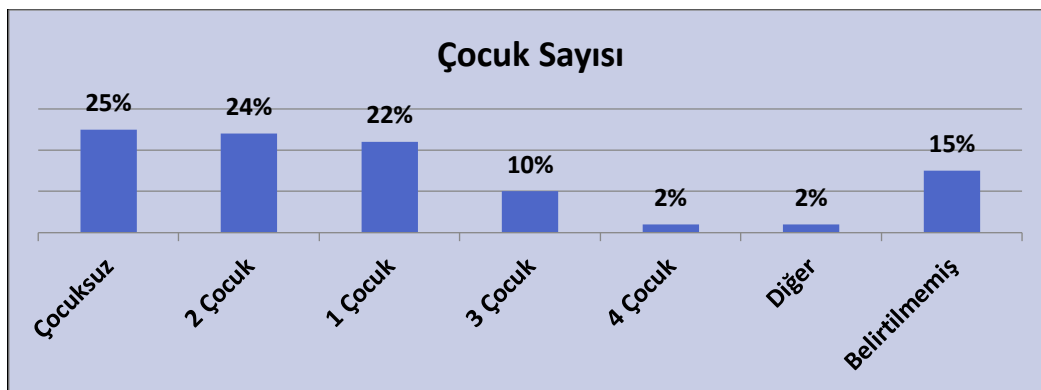
Danışanların 46%'sı (168 kadın) resmi nikâhlı, 13%'ü (47 kadın) boşanmış, 1%'i (2 kadın) imam nikâhlı, 9%'u (34 kadın) ise eşleriyle ayrı yaşayan kadınlardı. Başvuran 63 kadın (17%) ise bekârdı.

Resmi nikâhlı kadınların 91%'ine şiddet uygulayanlar kadınların eşleriydi. Boşanmış kadınların 64%'ü eski eşlerinin şiddetine maruz kalırken; eşlerinden ayrı yaşayan 34 kadının 85%'ine şiddet uygulayanlar ise kadınların ayrı yaşadıkları eşleriydi.

ÇOCUK SAYISI

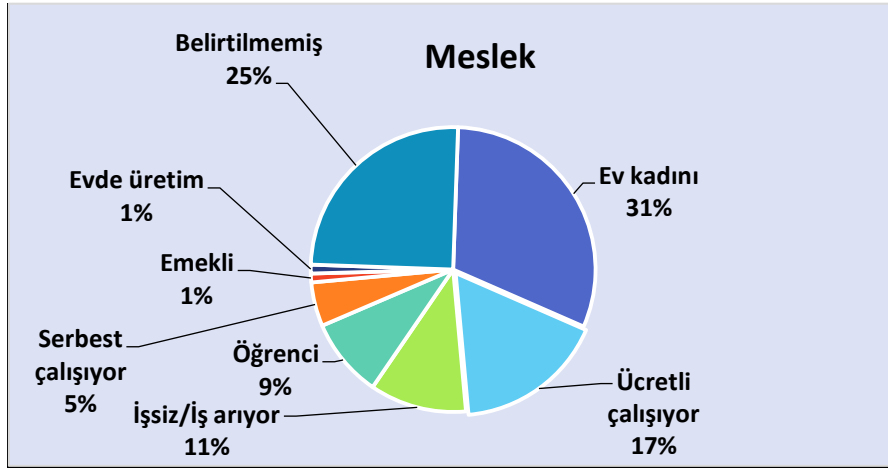
Merkeze başvuran kadınların 25%'i (92 kadın) çocuk sahibi değildi. 82 kadının (22%) tek çocuğu, 87 kadının (24%) 2 çocuğu, 38 kadının (10%) 3 çocuğu vardı. 9 kadının ise 4 ve üzeri sayıda çocuğu vardı. Çocuk sahibi olan 216 kadının 16%'sının çocukları da anneleriyle birlikte şiddete maruz kalmıştı.

MESLEK

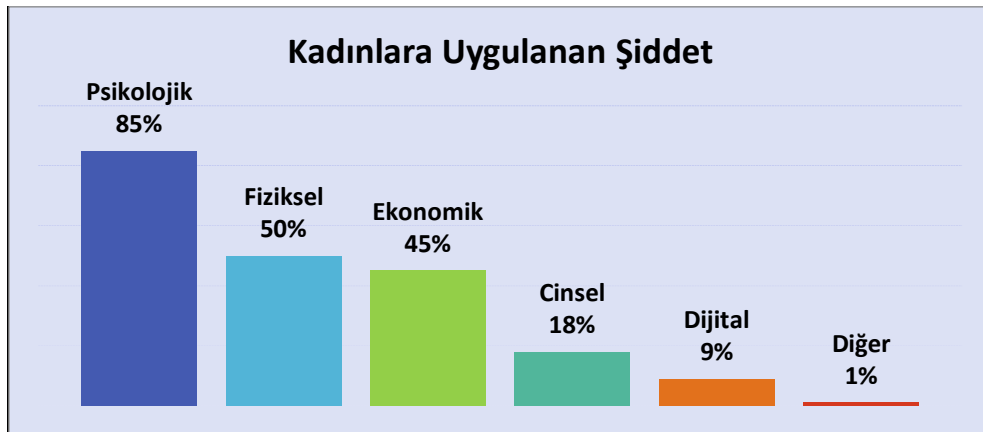
Danışanların 31%'i (114 kadın) başvuru yaptığı sırada ücretli bir işte çalışmıyor ve kendini ev kadını olarak tanımlıyordu. 41 kadın (11%) başvuru yaptığı sırada işsizdi ve iş arıyordu.

Danışanların 17%'si (61 kadın) ücretli bir işte çalışıyordu. Ücretli bir işte çalışanlar arasında apartman görevlisi, sekreter, temizlik işçisi, öğretim görevlisi, hemşire, manikürcü, kasiyer, bebek bakıcısı, nörolog, memur, kuran kursu hocası, bulaşıkçı, market çalışanı, öğretmen, yönetici asistanı kadınlar vardı. Danışanların 5%'i ise (18 kadın) kendi hesabına çalışıyordu. Bu kadınlar arasında sigortacılık, temizlik, katalogdan ürün satışı, terzilik yapan, şirketi olan ve kendi dükkanını işleten kadınlar vardı. Merkeze başvuran 3 kadın evde ürettiği ürünleri satarken, 32 kadın (9%) öğrenci, 3 kadın (1%) ise emekliydi.

KADINLARA UYGULANAN ŞİDDET

2017 yılında Kadın Danışma Merkezine başvuran kadınların 85%'i (309 kadın) hakaret; bedeninin, becerilerinin, ilgi alanlarının aşağılanması; bağırma; giyiminin, kiminle görüşeceğinin, nereye gideceğinin kontrol edilmesi ve bunlar üzerinden baskı kurma; kendisine veya yakınlarına zarar vermekle tehdit etme; çocuklarını göstermemekle tehdit etme; şiddet nedeniyle yine kadını suçlama gibi farklı biçimlerde psikolojik şiddete maruz bırakılmıştı. Psikolojik şiddete maruz kalan kadınların 44%'ü (161 kadın) aynı zamanda fiziksel şiddete de uğramıştı.

Danışanların 50%'si (182 kadın) fiziksel şiddete maruz bırakılmıştı. Fiziksel şiddete maruz kalan kadınların 55%'i resmi nikâhlı olarak evli kadınlardı. Danışanlar arasında hamileyken maruz bırakıldığı fiziksel şiddet nedeniyle erken doğum yapan, doğum sonrasında fiziksel veya zihinsel engel oluşma ihtimali nedeniyle çocukları düzenli doktor kontrolüne ihtiyaç duyan kadınlar vardı.

Danışanların 45%'ine (164 kadın) erkekler evin giderlerini ve çocukların ihtiyaçlarını karşılamayarak, kadının haberi olmadan evdeki eşyaları satarak; kadının ve çocukların yaşadığı evin elektrik, su ve gaz aboneliklerini kapatarak; mahkemenin belirlediği nafakayı ödemeyerek; aileyi ilgilendiren ekonomik kararları tek başına alarak; kendi adına veya kadının adına yüklü miktarda kredi çekip borcu ödemeyerek; kadının işe gitmesini engelleyerek ekonomik şiddet uygulamıştı. Ekonomik şiddete maruz kalan kadınların 59%'ı resmi nikâhlı olarak evli kadınlardı.

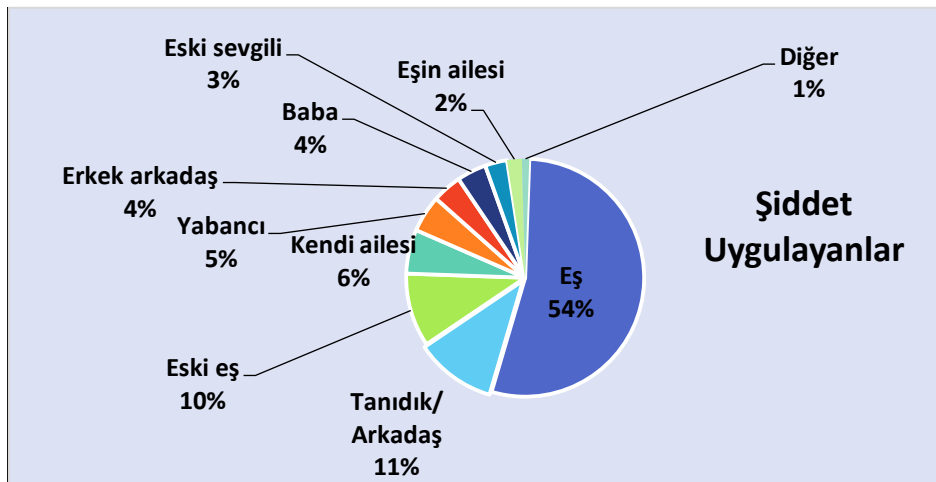
Merkeze başvuran kadınların 18%'i (65 kadın) istemediği yerde, zamanda, biçimde cinsel ilişkiye zorlama; cinsel içerikli tekliflere, görsellere, sözel veya fiziksel hareketlere maruz bırakma gibi biçimlerde cinsel şiddete maruz bırakılmıştı. Cinsel şiddete maruz bırakılan kadınların 13%'ü (47 kadın) aynı zamanda psikolojik şiddete; 9%'u (31 kadın) ise aynı zamanda fiziksel şiddete maruz bırakılmıştı.

Danışanların 9%'u (32 kadın) ise dijital şiddete maruz kalmıştı. Şiddet uygulayanlar kadınlara sürekli mesaj atarak, bulunduğu yerden fotoğraf ve konum göndermesini isteyerek baskı kurmuş; kadının izni olmadan fotoğraflarını veya video görüntülerini kaydetmiş; bu fotoğrafları veya görüntüleri yine kadınların izni olmadan sosyal medyada paylaşmış veya kadınların yakınlarına göndermiş; sosyal medyada kadınların isimlerini ve fotoğraflarını kullanarak sahte hesaplar açmış ve kadınları küçük düşüren paylaşımlar yapmıştı.

ŞİDDET UYGULAYANLAR

Merkeze başvuran kadınların 54%'üne (196 kadın), yani yarısından fazlasına şiddet uygulayanlar kadınların eşleriydi. Danışanların 10%'una (35 kadın) eski eşleri; 6%'sına (23 kadın) ise kendi aile bireyleri olan erkekler şiddet uygulamıştı.

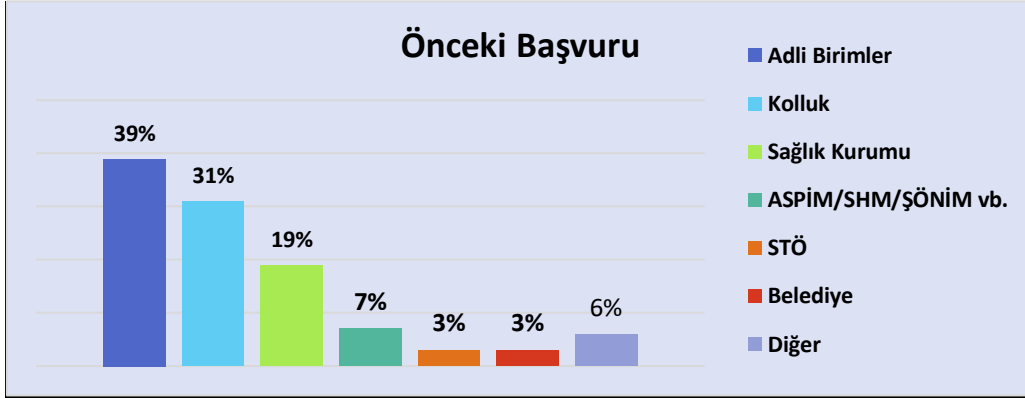
Danışanların 11%'ine (39 kadın) tanıdıkları veya arkadaşları olan erkekler; 5%'ine (18 kadın) kadınların tanımadığı yabancı erkekler; 4%'üne (14 kadın) erkek arkadaşları şiddet uygulamıştı.

Şiddet uygulayanlar arasında öğretim görevlisi, terzi, işçi, müteahhit, beyin cerrahı, asker, polis, ilaç mümessili, inşaat ustası, memur, özel güvenlik, çocuk yuvası müdürü, tasarımcı, kuyumcu, emekli, şoför, üniversite/yüksek lisans/lise öğrencisi, dans eğitmeni, kahvehane sahibi, çiftçi, avukat, tesisatçı, düğün fotoğrafçısı, veteriner olan erkekler vardı.

DANIŞANLARIN BAŞVURDUKLARI KURUMLAR

Kadın Danışma Merkezine başvuran kadınların 62%'si (226 kadın) daha önce başka kurumlara destek almak için başvuru yapmıştı. Bu başvuruların dağılımı şöyleydi:

Danışanların 39%'u (142 kadın) dava açmak, 6284 sayılı kanun kapsamında tedbir kararı aldirmek, hukuki süreçlere dair bilgi almak gibi nedenlerle savcılık, mahkeme, baro, adli yardım bürosu, Ankara Barosu Gelincik Merkezi gibi kurumlara veya kendi buldukları veya yönlendirildikleri avukatlara başvurmuştu. Kadın Danışma Merkezi deneyimimiz bize birçok kadının yasal haklarına dair doğru ve yeterli bilgiye sahip olmadığını, bilgi edindikten sonra dahi başvuru yapmakta ve yasal süreci sonuna kadar takip etmekte zorlandığını gösteriyor. Başvurular yapıldığında ise kadınların bu kurumlardaki deneyimleri, kurumların bürokratik işleyişleri ve görüştükleri kişilerin toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddete dair duyarsızlıkları nedeniyle zorluklar içerebiliyor.

Kadınların anlatıları, hukuki süreçlerin daha kısa sürede ve ekonomik olarak çözülmesi için öne çıkarılan çözümlerden biri olan uzlaştırma uygulamalarının şiddete maruz kalan kadınların hukuk yoluyla haklarını aramalarının önünde bir engel haline gelebildiğini gösteriyor. İstanbul Sözleşmesi'nin 48. maddesinde uzlaştırma da dâhil olmak üzere zorunlu alternatif uyuşmazlık çözüm süreçlerinin yasaklanması gerektiği düzenlense de, 6284 Sayılı Kanunda böyle bir düzenleme yer almıyor. Bu durum İstanbul Sözleşmesi'ne aykırı olarak kadınların uzlaştırma süreçlerine dâhil edilmeye çalışılmasının zeminini oluşturuyor. Dosyaları uzlaştırma kapsamına alınan danışanlar uzlaştırma sürecine dair yeterince bilgilendirilmediklerini aktardılar. Bir danışanımız, uzlaştırmacının kendisine hem telefon hem SMS yoluyla defalarca ulaşarak uzlaşmayı kabul etmesi için çok ısrarcı davrandığını ilettili. Bir başka örnekte ise uğradığı taciz nedeniyle şikâyetçi olan danışanımıza kendisini telefonla arayan uzlaştırmacı, uzun müddet şiddet uygulayan kişinin annesinin sağlık sorunlarından bahsederek uzlaşmaya ikna etmeye çalışmış, bu şekilde psikolojik baskı uygulamıştı. Kadın Danışma Merkezimizden hukuki danışmanlık alan kadın uzlaştırmayı kabul etmedi, hukuki süreci devam ettirdi. Neticede şiddet uygulayan kişi taciz suçundan ceza aldı, aldığı ceza başka bir suçtan aldığı ertelenmiş cezasıyla da birleşti.

Bir danışanımızın ise adli yardım talebi, birlikte oturduğu annesinin maaşı olması ve oturdukları evin ebeveynine ait olması gerekçesiyle reddedilmişti. Danışanlarımızla her ne kadar böyle durumlarda itiraz edebileceklerinin bilgisini paylaşıp da başvuru süreçlerinin uzamasının önüne geçilmesi ve bu tür zorlukların kadınları başvurmadan caydırması nedeniyle adli yardıma ilişkin düzenlemelerin de gözden geçirilmesi gerekmektedir.

112 kadın (31%) polis karakolu, ilçe emniyet müdürlüğü, hastane polisi, jandarma karakolu, ve 155 Polis İmdat Hattı gibi yerlere başvurmuştu. Kolluk birimleri genellikle şiddete maruz kalan kadınların ilk olarak başvurduğu yerler oldukları için kadınların burada gördükleri muamele onların hukuki sürece devam edip etmeyeceklerini belirleyebiliyor. Bu nedenle danışanların karşılaştıkları ciddiye alınmama, eksik bilgilendirilme, yargılayıcı ve suçlayıcı muamele gibi deneyimler cesaret kırıcı ve caydırıcı olabiliyor. Örneğin kendi ailesinin uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet nedeniyle şikâyetçi olmak için 3 kez karakola giden ve her defasında ailesiyle barıştırılmak istenen kadının bir sığınağa gitmek istemesi üzerine karakoldaki polis memuru tarafından kendisine “sığınaklarda çingeneler var, pis yerler, boş ver” denilmişti. Bize telefonla ulaşan kadınla şiddet karşısındaki yasal haklarına ve sığınaklara dair ihtiyaç duyduğu bilgiyi paylaştık.

Bir başka örnekte, tanıdığı bir erkek tarafından psikolojik ve fiziksel şiddete uğrayan ve kızına zarar vermekle tehdit edilen bir danışanımız ise karakola giderek şikâyetçi olduğunda kendisine ifade tutanağının bir kopyasının verilmemesini aktardı. Ancak kendisine verilmeyen bu ifade tutanağı sanığa gösterilmiş ve fail bu şekilde kadının kendisinden sakladığı yeni telefon numarasına ulaşmıştı. Sanık bu telefon numarası aracılığıyla kadını tehdit ve rahatsız etmeyi sürdürdü. Bu nedenle daha fazla ve uzun süre şiddete maruz kalan danışana 6284 Sayılı Kanun çerçevesinde sahip olduğu haklar hakkında bilgi vererek şikâyetçi olması halinde destek olmaya hazır olduğumuzu anlattık.

Kadın Danışma Merkezine başvuran 70 kadın (19%) maruz kaldıkları şiddetin etkileri nedeniyle tedavi olmak veya destek almak için daha önce sağlık kuruluşlarına başvurmuştu. Bu kadınlar arasında da yanlış bilgilendirilen veya yargılayıcı tavır ve davranışlarla karşılaşanlar vardı. Örneğin eşinden psikolojik, fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddet; oğlundan ise psikolojik ve fiziksel şiddet gören bir kadın Ankara'ya gelmeden önce yaşadığı ilde muayene olmak ve darp raporu almak için hastaneye gittiğinde doktor kendisine “boşanmayacaksa rapor veremeyeceğini” söyleyerek yanlış bilgi vermişti. Birçok kadının ise şiddet uygulayanların tehditleri nedeniyle bir sağlık kuruluşuna giderek rapor alamadığını gördük. Bu durum adli süreç başlatan kadınların, özellikle tanıkları da olmadığı durumlarda, şiddeti kanıtlamakta zorlanmalarına neden oldu.

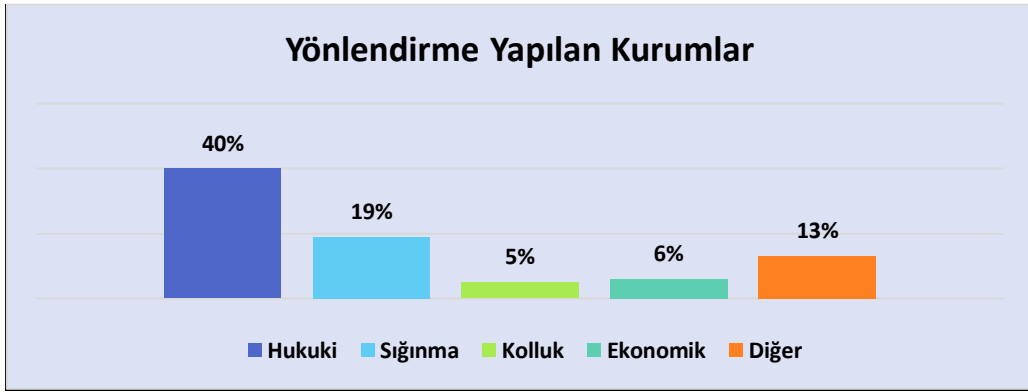
Danışanların 7%'si (26 kadın) ise daha önce Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri, sosyal hizmet merkezleri gibi kurumlara başvurmuştu. Bir sığınağa yerleşmek için ŞÖNİM'e başvuran kadınların ilk gözlem ve görüşmelerinin yapılması ve durumlarının incelenmesi için iki haftaya kadar kalabildikleri İlk Kabul Birimi'nde kalan danışanlar kalabalık, fiziki koşullar ve günlük hayatı düzenleyen kısıtlayıcı kurallar nedeniyle şikâyetlerini ilettiler. Eşinin uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet nedeniyle Kadın Danışma Merkezimize telefonla ulaşan bir kadın daha önce yaşadığı ilde sığınak talebiyle ŞÖNİM'e gittiğini aktardı. Ancak görüştüğü kurum yetkilisi kendisine sığınaklar hakkında “Telefonla konuşmak ve dışarı çıkmak yasak, çok kalabalık, o hengâmede birçok insan yanlış kararlar veriyor, seni ailene yönlendirelim” demiş ve kadını başka ilde

yaşayan ailesinin yanına gitmeye teşvik etmişti. Bu caydırıcı yorum üzerine ailesinin yanına giden kadın, eşinin şiddetiyle baş etmeye çalışırken ailesinden de psikolojik şiddet ve baskı görmüştü. Bu süreçte Kadın Danışma Merkezimizden sosyal ve hukuki destek alan kadın yalnız yaşayacağı bir eve çıkarak yeniden kendisine ait bir düzen kurmak için mücadelesini sürdürdü.

Danışanların 6%'sı (23 kadın) ise daha önce Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, İŞKUR, Kaymakamlık, Valilik, Çocuk İzlem Merkezi gibi yerlere başvurmuştu.

YÖNLENDİRME YAPILAN KURUM/KURULUŞLAR

Danışanların Kadın Danışma Merkezimizde sunduğumuz desteklerin sınırlarının dışında kalan talep ve ihtiyaçları olduğunda onları süreçlere dair bilgilendirerek ilgili kurumlara yönlendirdik. 2017 yılında danışanların 40%'ını (144 kadın) yasal işlem başlatmaları için Savcılıklara, kadınların buldukları illerdeki Barolara, ücretsiz avukat talepleri için Adli Yardım Bürolarına, Ankara Barosu Gelincik Merkezine, mahkemelere, buldukları illerdeki kadın örgütlerine yönlendirdik. Maruz kaldığı şiddet nedeniyle kalacak güvenli bir yere ihtiyacı olan 67 kadını (19%) sığınak talepleri için ŞÖNİM, karakol, ASP İl Müdürlüğü, belediyelerin kadın danışma merkezleri gibi yerlere yönlendirdik.

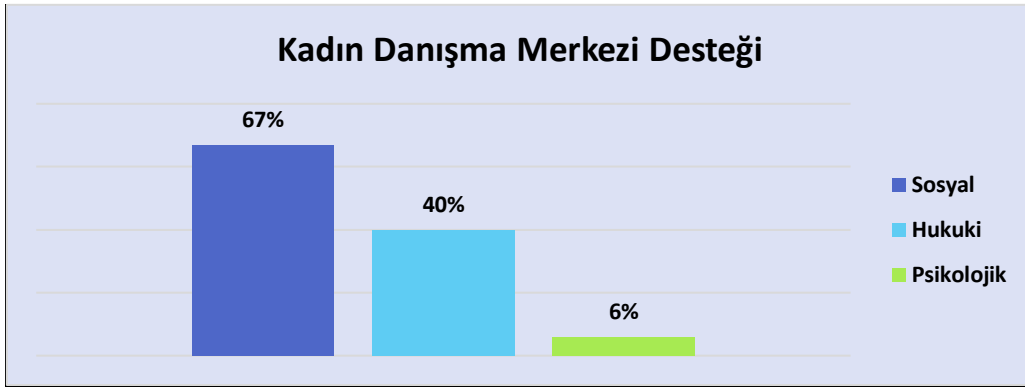
20 kadını (6%) maddi destek talepleri nedeniyle başvuru yapabilmeleri için kaymakamlıklar ve Valilik bünyesindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, belediyeler, ASP İl Müdürlüğü gibi kurumlara yönlendirdik. 49 kadını (13%) ise yaptığımız görüşmeler sonrasında ihtiyaç duydukları hizmetleri alabilmeleri için Ankara'daki veya kadınların buldukları diğer illerdeki kadın örgütlerine, belediyelerin kadın danışma merkezlerine, ASP İl Müdürlüklerine, ŞÖNİM'lere, sosyal hizmet merkezlerine, sağlık kuruluşlarına ve göçmen ve mülteci alanında faaliyet yürüten örgütlere yönlendirdik.

Çeşitli kurumlara yönlendirdiğimiz ve özellikle sürmekte olan hukuki süreçleri veya başvuruları olan danışanların yaşadıklarına dair bilgi alabilmek için takip aramaları yaparak görüşmeleri sürdürdük. Ancak bu aramalarda danışanların tamamına ulaşamadık; çünkü kadınların birçoğu şiddet uygulayanların kendilerine ulaşmalarını engellemek için bir önlem olarak kendilerini telefon numaralarını değiştirmek zorunda hissetmiş veya buna mecbur kalmışlardı. Bu durum kadınların gündelik hayatlarını zorlaştırmanın yanında bizim onlara yeniden ulaşmamızı da engelledi.

KADIN DANIŞMA MERKEZİ DESTEĞİ

Kadın Danışma Merkezine yapılan tüm başvurular sosyal çalışmacılar ve gönüllüler tarafından alınarak ilk görüşmeler yapıldı. Başvuran 244 kadına (67%) sosyal destek verildi. Sosyal destek görüőmelerinde kadınların maruz bırakıldıkları şiddete dair anlatıları beyanları esas alınarak dinlendi, risk ve ihtiyaç analizi yapıldı, şiddetle mücadele mekanizmaları ve yasal haklara dair bilgi paylaőıldı, seçeneklerin birlikte değerlendirilmesinin ardından gerekli yönlendirmeler yapıldı. Danıőanlarla tek seferlik sosyal destek görüşmeleri yapılabildiği gibi, kadınların farklı ihtiyaçları ve yaşadıkları süreçlere bağlı olarak haftalara veya aylara yayılan uzun süreli görüşmeler de yapıldı.

Başvuran 145 kadına (40%) Vakfın gönüllü avukatları tarafından hukuki destek verildi. Kadınlarla yasal haklarına ve yapacakları baővurulara veya sürmekte olan yasal süreçlerine dair bilgi paylaőıldı, birçok kadının başvuruları için dilekçe yazımına destek olundu. Kadın Danışma Merkezinde sağlanan hukuki desteğin kapsamında bulunmamasına rağmen, önceki yıllardan devam edenler de dâhil, Vakıf gönüllüsü avukatlar tarafından takip edilmesine karar verilen bazı soruőturma ve davalar takip edildi, vekil olarak duruőma desteği verildi. Vakıf adına yapılan müdahillik talepleri mahkemeler tarafından reddedildi; ancak gönüllü avukatlar yine de bu davaları izlemeyi sürdürdü.

2017 yılında başvuran 20 kadına (6%) Vakıf gönüllüsü psikologlar tarafından uzun süreli psikolojik destek verildi. Kadın Danışma Merkezinde sağlanan psikolojik destek, şiddete maruz kalan kadınlara, bu şiddetin yarattığı travmanın etkilerini azaltmak, kadınların kendi yaőamları ile ilgili karar vermelerini sağlamak ve birlikte güçlenmek için veriliyor. 50 dakika süren görüşmeler genellikle 6 ay ile 1 yıl arasında devam ediyor, ilk 6-9 aylık sürede haftada 1 gün yapılıp daha sonra azalarak sonlanıyor.